

Társadalmi napilap.
Megjelenik
vasárnap és ünnepnap
kivételeivel minden nap
délután 3 órakor.

Egyes szám ára:
2 fillér.

BRASSÓI UJLAP

Szerkesztőség: Kolostor-utca
23 sz. Telefon: 110.

Kiadóhivatal: Hentschel H.
könyvnyomdaja, Kut-utca 23.
Telefonszám: 356.

Kiadóhivatali ügyeket Kolostor-utca 23.
alatt lehet elintézni

Szociális szervezkedés.

A munkássággal történtek és ma is történnek igazságtalanságok. Hány esetre emlékezünk, különösen a multban, hogy a munkás véres verejtékének nem volt meg a megérdemelt értéke? Hányszor volt kitéve munkaadója önkényének? Csoda-e aztán, ha a munkásság öntudatra ébredve szervezkedni kezdett saját érdekeinek megvédésére? S ez a szervezkedés nem lett volna baj, sőt a szervezkedéshez a munkásságnak is ép oly joga van, mint a gyárosoknak, mikor kartellbe lépnek, s akár milyen foglalkozású embereknek is, kiknek érdekeik összevágtnak.

Csak az volt a baj, hogy a munkásnépnek elégedetlenségét észrevéve a zsidóság s hogy a kezében levő összeharcsolt vagyronról, — mely ma az egyház 2. milliójával szemben 7. millió — elterelje a figyelmet, az egyház, vallás Isten ellen s az Isten szolgálói, a papok ellen kezdette lázítani a munkásságot. Élelmességével kitudta és kitudja használni még a nyomort is, s a munkások véres verejtékkel szerzett filléreiből rettentő adót szed, mert csak így lehet a munkásság szemét — de csak addig, míg a pohár betelik — bekötni, csak így lehet fenntartani azt az újságot, mely bizonyítéka a zsidó élelmességnek s a mely a fennálló társadalmi rend ellen hazugságaival, rágalmaival a legnagyobb mértékben izgat. Táplálja az elégedetlenség parázsát, s ezzel növeli a munkásság nyomorát, mert hisz az elégedetlenség a nyomort még fokozza. Szedi a pártadót, mert a nagyszájú vezér uraknak kényelmesen meg kell élni, fürdőzni, pezsgőzni kell, meg emeletes palotákat építeni. Így kívánja ezt a munkásság nyomora.

S a szegény munkásnak járnia kell ezt a lapot, mert hanem bojkotálják, megfosztják keresetétől, pedig a becsületes munkás fájdalommal látja mily mérget tartalmaz. Egyenlőséget, szabadságot hirdetnek a vezér urak, de azért az általuk hirdett egyenlőséggel és szabadsággal szépen megfér az a vad terrorizmus, melylyel hálójukban tartják a munkára szoruló embereket.

A munkásság helyzete a szociáldemokrácia karmai között nyomasztó. A becsületes és még olykor-olykor imádkozni tudó munkások szíve hányszor és hányszor feljajdul e helyzet láttára. Hisszük, hogy nemsokára elfog jönni az idő Brassóban is, hogy midőn a munkásság lerázza magáról ama bilincseket, melyeket a zsidó agitátorok által vezetett szociáldemokrácia rájuk rakott. Hisszük, hogy a munkásság komolyabban kezd gondolkodni, szeméi elől eltávolítja azt a fátyolt, mely nem engedi tisztán látni, s oda fog csoportosulni a keresztény szociálizmus zászlója alá, mely nem veti el Isten, hanem a keresztény elveken nyugszik, s igazságosságot akar bevinni a munkás és munkaadója közé. Ehhez azonban erkölcsi alap kell, mely a szociáldemokráciánál teljesen hiányzik.

Azt mondja Magyarország egyik legnagyobb szociológusa: „Az igazságosság nem számtani, sem nemzetgazdasági fogalom s azért, aki a szociális életbe igazságosságot akar hozni, annak azt az etikától, az erkölcsiől nem szabad elválasztania.”

L. Stein nagy német szociológus szintén azt mondja: „Die soziale Frage im Lichte der Philosophie» munkájában: „A szociálizmus vagy vallás-

erkölcsi alapra helyezkedik vagy megszűnik, haladást csak akkor jelent, ha vallásos eszmék és erkölcsi gondolatok hatják át.” Igen, erkölcsöt kell bele vinni a szociálizmusba, keresztény alapra kell fektetni, mert mint XIII. Leo pápa a munkások helyzetéről szóló körlevelében mondotta, csak ezen alapon lehet a társadalom sebeit a mennyire csak lehetséges begyógyítani. A ker. alapon való szervezkedés pedig a keresztény szociálizmus, mely Magyarországon oly szépen indult fejlődésnek. Nem hirdet gyűlöletet a társadalmi osztályok ellen, hanem megvédi a munkásság és kisiparosok jogait méltányosságot és igazságot követel. Ez pedig a helyes út s ennélfogva minden igazságos ember rokonszenveinek kell kísérnie a keresztény-szociálizmust, a munkásság szervezkedését keresztény alapokon. (x.)

H i r e k.

Brassó, 1910. január 28.

Szcmélyi hír. Mikes Zsigmond gróf főispán tegnap délután Budapestről visszaérkezett Brassóba.

A katolikus nőegyletnek február 1-én rendezendő álarcos báljára az erkély jegyek már mind elfogytak. A nagy jegykeresletre való tekintettel a nőegylet elnöksége indítatva érezte magát, hogy az erkélyre még egy sor széket állíttasson be. Ezen jegyek mai naptól kezdve már kaphatók Simay Testvérek és Király Lajos urak üzletében a 3 korona.

Az egyházi énekkar ma este az elemi fiúiskola rajztermében (Kolostor-utca 29) próbát tart, melyre a tagok teljes számban való megjelenését kéri az elnökség. Énekelni tudó nők és férfiak, kik az énekkarnak tagjai óhajtanak lenni, ugyanott jelentkezhetnek.

Uj tag a kassai színháznál. Komjáthy János kassa-brassói színigazgató Hevessy Gusztika naivát szerződtette.

Kitiltott újság. A belügyminiszter „Dela Noi” című romániai újságot kiiltotta s így a kereskedelmi miniszter a postaszállítás jogát megvonta.

Apollo Bioskop. Szombat és vasárnapi műsor: Kellemetlen kaland (humoros). Modern birkozók (sport). Mont-blanc vasut (látványos). Egy anya titka (dráma). Amerikai mérnök regénye (dráma). Festői sziget Nápoly mellett (látványos). Vőlegény zavarban (humoros). Pali mindent akar tudni (humoros). Bátor vasuti őr (dráma).

1910 — A üstökös. Afrikában Johannes burgban f. évfolyamán felfedezett s 1910 — A néven ismeretes üstökös városunkból szabad szemmel is jól látható az égboltozat délnyugati részén este 5 óra után.

Határozat a villany világítás ügyében. A városi képviselőtestület szerdán tartott ülésén a villanyvilágításról is tárgyaltak. A városi főmérnök három módozatot terjesztett elő. Ha a Bucsecs alatt rendezik be vízire a villanytelepet az összes berendezés kerek 4 millió koronát igényelne. Ha a Volkány melletti patak vizerejét használnák fel 3 millió korona kellene. Ha gőzgéppel fejlesztenék a villamos erőt, az összes költség 1 millió 700 ezer korona lenne. A képviselőtestület az utóbbi megoldást fogadta el, de hogy mikor történik meg annak keresztül vitele a jövő titka.

Válasz a népgyűlésnek. F. hó 9-én megtartott szociáldemokrata népgyűlésen az élelmiszer drágulás ellen egy határozati javaslatot fogadtak el, mely a brassói városi tanácshoz intéztek. Erre a válasz a kérvény aláírójának Ernst Antalhoz már meg is érkezett; melyben elismeri a városi tanács, hogy az utóbbi időben az élelmiszerek nagyon megdrágultak, de ez nemcsak Brassóban van így, hanem az egész országban. A romlott árukra vonatkozólag megjegyzi, hogy azok, amit ez előtt is, úgy ezután is szigoruan ellenőriztetnek s árusítói megbüntettetnek. Végül a szociálisták kérvényének írásmódja ellen emel kifogást. Ugyanis ők nem kérelmeztek, hanem utasítani akarták a városi tanácsot. Erre vonatkozólag válaszolja: „A közönség közhatóságokhoz intézett beadványaiban ezeket kérni, nem pedig felszólítani és utasítani szokta.”

Megválasztott utmester. Lapunkban közöltük annak idején az utmesteri állásra szóló pályázatot. Pályázott 12 egyén. Zell Frigyes kőműves mes'ert választotta meg. A választás ellen állítólag fellebbeznek.

Hogy kell bänni az alkoholista bűnösökkel? Aschaffenburg kölni orvostanár a következőkben foglalta össze a londoni alkoholelles kongresszuson álláspontját az alkoholista büntetkekre vonatkozólag. 1. Iszákosoknak azokat nevez-zük, akik rendszeresen éneik jelentékeny mennyiségű alkohollal. 2. Jelentékenynek tekintendő minden olyan alkoholmennyiség, amely — ha csak rövid időre is — zavarólag hat a testi vagy szellemi működésre. 3. Minden ivó abban a veszélyben, hogy iszákossá lesz, minden iszákos abban, hogy bűntevő alkoholistává lesz. 4. Minél erősebb az öröklött vagy szerzett hajlam, annál nagyobb köz-veszélyessége. 5. Az alkoholista bűnösökkel szemben a büntetésen kívül még olyan rendszerre is szükség van, amely a baj gyökere ellen, az iszákosság ellen irányul. 6. Ajánlatosak a következő törvényes rendszabályok: a) Ha valaki ittas állapotban követ el büntetett és az orvosi szakvélemény megállapította, hogy az illető iszákos, a bíróság intézkedjék, hogy az iszákosok gyógyintézetébe utasíttassék. b) A gyógyintézetbe utalást megelőzheti a szabadságvesztés büntetése, amennyiben az szükségesnek látszik. c) A gyógyintézetben tartózkodás idejének nem a büntetéstől, hanem a kezelés eredményétől kell függnie. d) A gyógyintézetbe utaltak ex officio gondnokság alá helyeztetnek. e) A szabadon bocsátás először feltételes. Tartalma alatt a gondnokság megmarad. f) A visszaeső alkoholbeteg újból gyógyintézetbe szállítandó. g) Az újabb elbocsátás két évnél előbb nem történhetik meg. h) Ha az iszákos gyógyíthatatlannak mutatkozik, el kell rendelni a gyógyintézetbe való állandó őrzését.

Figyelem! Ha az országos vásárok biztos adatait, a posta- és távirda díjszabályait, a bélyegilletéket tudni akarja s emellett kellemesen szorakoztató olvasmányokhoz akar jutni vegye meg Zeidner H. könyvkiadóhivatalában Brassóban megjelent „Uj erdélyi naptárt.” Ára 50 fillér. Vidékre postán küldve bérmentve 65 fillér, mely bélyegekben is küldhető.

Felelős szerkesztő: Kölcze Károly dr.

Nagy választék gyermek-, női- és férfi harisnyákban.

Legolcsóbb beszerzési-forrás rövid- és kötött árukban, férfifehérnemű és div. nyakkendőknél.

APFELBACH J.

Kapu-utca 18.

Nagy választék gyermek-, női- és férfi harisnyákban.

RICHTER P. W.

Brassó, Uj-utca 12.

Legnagyobb raktár zongorákban és pianóknál.

Egyedüli raktár Bösendorfer és Schweighofer-féle zongorákban stb. stb.

== Zongora tanítás. ==

Üzletmegnyitás!

Alulírott van szerencsém a n. é. közönség b tudomására adni, hogy egy az új törvény szerint berendezett

mérleggyártó műhelyt

nyitottam. — Megjegyzem még, hogy műhelyemben minden e szakmába vágó munka, valamint javítások a legpontosabb és legolcsóbb árakban készülnek.

Szives pártfogást kér

Widmann Pál
első brassói mérleggyára
Kórház-utca 62.

Estéknként első rangú cigány zene.

Polgári vendéglő

átvétel.

Tisztelettel értésére adom a helyi és vidéki n. é. közönségnek, hogy Brassó város tulajdonát képező **Sétatéri vendéglőt** és **Bellévue kioszk** bérletét valamin a hírneves (**Drei Eichen**) **Három cserefa Bock sör** kizárólagos képviseletét átvettem és azt 1910 január 1-én saját kezelésemben veszem.

Törekvésem Brassó és vidéke n. é. polgárságának e kellemes találkozó helyét elsőrangú **italaim** és **háziasszonyaim** által közkedvelté tenni és a n. é. közönség teljes meglegedését kiérdemelni

kiváló tisztelettel

Herberth Péter
vendéglős.

Kizárólagos kimerése a (Drei Eichen) Bock sörnek hához szállítva 10 üveg 3 kor. 60 fill.

havi bérlet (abonómára) vagy csészeében hához szállítva elfogadók.

A helyi és vidéki közönség kedvenc találkozó helye.

Schulleri Dániel

férfi szabó

Brassó Lópiac 9. szám

ajánlja magát a t. közönség pártfogásába. Elvállal minden szakmájába vágó munkát.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal!

Legnagyobb választék Kongré-szövetekben.

Hölgyek, kik szép és finom kézimunkát vásárolni szándékoznak, sziveskedjenek

„ raktáramat megtekintenl. „

Monogramokat zsebkendőkre, törülközőkre, asztalkendőkre 8 fillértől feljebb, 5—6 óra alatt készítek el.

BOLESCH FRIGYES

Welsz Mihály-utca 4. sz. (Copoly-féle ház)

Mindennemű fehérnemű készítését elvállalom.

Legnagyobb választék hímzőeszközökönkben.

Előnyomás és mintázás kézimunkákra.

Kósa Albert

szabó üzlete Weiss Mihály-utca 6. sz.

A legszolidabb árak mellett vállal a legkényesebb igényeknek és megfelelő kivitelű ruhát szavatolás mellett.

Raktáron tartok finom angol- és belföldi szöveteket

kiváló tisztelettel

Kósa Albert,
szabómester.

ZEIDNER H. G.

Szalámi és hentesárú gyár

Brassó, Hirscher-utca 1.

ajánl elsőrendű szalámit, sonkát, szalonát, legizlésebb felvágottat és tormás virstlit.

Naponta posta és vasuti szétküldések.

HELMBOLD örökösei

TUZA R. utódai

aranyműves. — Brassó.

Jó összeköttetésem s kevés regiem képesítetek azon kellemes helyzetbe, hogy **arany és ezüst nemeimet** bámulatos olcsó árban jóállás mellett adhatom el.

Egy vétel elegendő, hogy állandó vevőm legyeu.

Javításokat műhelyemben olcsón és pontosan végzek

Mély tisztelettel

Helmbold örökösei
TUZA R. utódai.

Fischer Testvérek

Brassó, Hirscher- (Szinház) utca 18.

hol mindennemű vásznak, kanavaszok, ágy és asztal-erítő, függönyök, szőnyegek, ruhakelmék, barchendek, cartonok, delének, télikendők, férfi- és gyermek-ruhák és női-kabátok legjutányosabb árban kaphatók.

Hitelképes egyéneknek részletfizetésre áremelés nélkül. — Vasutasoknak 10% engedmény.